

Una història d'aprendre a nedar

Fa uns quants anys que em dedico a ensenyar a nedar a nens de nivell 0. Fins ara, la metodologia que he seguit, s'ha basat en les fases habituals: familiarització, respiració, flotació i propulsió. Sempre he intentat combinar activitats lúdiques i vivencials, fent els típics jocs de transportar material (joguines) d'un costat a l'altre, curses de cavalls, jocs d'esquitxos, de bombolles, circuits americans...

TONI PUIG CANAL*

Però la dificultat més important se'm plantejava a l'hora d'aconseguir confiança en les primeres sessions, fet bàsic per seguir el procés d'aprenentatge. Així que vaig intentar posar-me en la pell d'un nen de 3 anys: "La mama/el papa m'ha vestit amb un banyador de l'Spiderman que no sé qui és (però m'ha d'agradar), unes xanquetes noves que em van grans, i una cosa al cap que em molesta i és massa justa. A més, hem anat a un lloc on fa calor i una olor rara. Hi ha molta gent que no conec i, a sobre, m'han deixat amb un noi que m'han dit que m'ensenyarà a nedar. Qui m'ha preguntat si volia aprendre a nedar? Aquell noi m'asseu al costat d'un nen com jo que està a punt de plorar. On està la gràcia?"

Pensant-ho fredament, jo començaria a plorar i cridaria la mama! I, probablement, molts dels alumnes que he conegut al llarg d'aquests anys hauran viscut uns primers minuts d'angoixa com els que acabo de descriure. Arrencar d'un punt de partida així normalment sol ser bastant complicat. Ja sabem que només fa falta algú que

plori perquè s'encomani als altres i comenci l'efecte dominó. Reconduir aquestes situacions pot ser bastant complicat.

Després d'analitzar els fets vaig arribar a les conclusions següents:

- El context que es crea en les primeres sessions del curs pot influir significativament en el procés d'aprenentatge. La recreació que he fet a

partir de l'observació és, malauradament, força habitual.

- Tal com indiquen els fonaments dels aprenentatges, és bàsic partir d'allò que és conegut i proper per arribar a allò desconegut i més llunyà.

Arribat a aquest punt, em vaig adonar que els contes reunien unes característiques que em podien fer un gran servei en el meu objectiu: aconseguir un clima positiu i no gens traumàtic des de la primera sessió del curs. Per una banda, els contes són un tipus de relat conegut pels nens, i propi d'entorns que els són reconfortants, com són les escoles bressol o la família. D'altra banda, tot bon conte té un efecte motivant i captivador envers els nens: si vols explicar-los alguna cosa important, fes-ho de la manera més planera i fantàstica possible.

Per tant, vaig decidir que el punt de partida de les meves classes havia de ser un conte. Però no em servia un conte qualsevol, no, necessitava crear històries exclusives, que els nens només poguessin escoltar quan venien a nedar amb mi a la piscina, un cop per setmana.

Així doncs, apel·lant a la meua vesant més literària, vaig començar pels protagonistes dels contes: havien de ser personatges familiars per a ells i, posats a triar, que s'hi assemblesin. Havien de ser petits, però tots diferents, amb característiques que els definissin i amb els quals els nens es poguessin identificar. Ja tenia els meus personatges, serien els barrufets! Sí, sí, són petits, s'assemblen, però tots són diferents (el forçut, l'ulleres, la barrufeta, el llaminer...), cadascú es pot identificar amb un d'ells... A més, fàcilment n'han llegit un conte, els han vist per la televisió o en tenen alguna joguina o peluix a casa. Finalment, el tret definitiu, la indumentària:

- *Quan portem banyador i gorro com els barrufets?*

El pas següent era crear una història distreta que tingués com a protagonistes els meus alumnes nedadors barrufets. Havia de ser un relat distret, que els captivés i, alhora, els convidés a participar de la narració, a fer coses dins l'argument del conte. Aquest aspecte de la proposta és el que més havia de potenciar, atenent a la capacitat imaginativa d'un nen de 3 anys. Els elements que ens ajudarien a participar dins els contes, els que ens servirien per "fer coses", eren els estris habituals de la piscina. Però aquest material esportiu s'havia de transformar en el món fantàstic que jo havia creat: els xurros passaven a ser canyes de pescar, bicicletes o cavalls; els cinturons eren les motxilles dels barrufets o la closca d'algun animal; l'aigua ja no estava a la piscina sinó que era un llac on banyar-se o un riu que s'havia de travessar; els matalassos es convertien ràpidament en catifes voladores flotants... Tot, absolutament tot, tenia una nova funció en el context del conte, en el món de la imaginació.

Vaig decidir crear dos contes per a les dues primeres sessions. Aquestes eren sessions de familiarització amb el medi i vaig pensar que si el mètode funcionava ja en faria més. L'èxit d'aquestes dues sessions em va portar a crear fins a vuit contes que acompanyarien els nedadors barrufets durant la primera fase del seu aprenentatge.

Així doncs, i a partir de l'experiència que he exposat anteriorment, assumeixo com a millora la metodologia basada en el conte. Aquest esdevé el fil conductor de les activitats (no el monitor), els alumnes són els protagonistes i han de fer coses justificades en el relat (no són els executors del que diu el monitor) i el monitor és el mitjà per aconseguir l'objectiu del conte. És fonamental equilibrar molt bé les parts d'explicació (descans per l'alumne) i execució. També és important fer petites explicacions i, sobretot, ensenyar als nens els dibuixos dels protagonistes del relat: d'una banda, els agraden els colors i els detalls dels personatges que representen i, si s'ha escollit un bon dibuix representatiu, les connexions del triangle conte-aprenentatge-nen es reforcen mútuament.

La metodologia s'ha aplicat a grups formats per sis nens. Crec que el rang 5-7 és l'ídoni, ja que permet realitzar les tasques correctament, es pot controlar el grup i fer-hi les correccions oportunes. El monitor ha d'implicar-se molt més

durant la sessió, ja que ha d'explicar el conte, tot plantejant els objectius fantàstics que han d'aconseguir els barrufets i tenir a punt el material que necessitaran per al desenvolupament de l'activitat. Tot això tenint en compte que una actitud animada i engrescadora ha de ser una constant durant tota la sessió.

Crec que una gran part de l'èxit rau a guanyar-se ràpidament la confiança dels nens, tot implicant més motivació i menys por. El monitor passa de ser la persona que ensenya a nedar a ser qui l'ajuda a aconseguir l'èxit i poder seguir els contes. Crec que aquí hi ha el gran canvi. El monitor és el mediador de les activitats i no pas el director.

Abans d'acabar m'agradaria agrair la col·laboració que he rebut del Consell Comarcal i el Consell Esportiu de l'Alt Empordà, que m'ha facilitat la tasca en tot moment, com també la Piscina Municipal de Figueres on s'han dut a terme aquestes sessions.

I així mateix, m'agradaria animar totes aquelles persones que tinguin temps i ganes de dur a terme alguna experiència similar, a fer-ho. Personalment ha estat una experiència que m'ha enriquit molt i hi he trobat la correspondència amb els nens i els objectius d'aprendre a nedar.

* **Toni Puig Canal** és col·legiat del COPLEFC, i podeu comentar el tema a la seva adreça tonipuig7@hotmail.com